

KOMÁROM és VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik: minden vasárnap a kora reg. órákban.
Előfizetési ár:
Helyben: Vidéken:
Egész évre . . . 6 korona | Egész évre . . . 8 K
Fél évre . . . 3 | Fél évre . . . 4
Negyed évre . . . 1'50 | Negyed évre . . . 2
Egyes szám ára 12 fillér.

HIRDETÉSEKET
jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.
Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 50 fillér. —
Minden további szó 4 fillérrel több. — Nyilttéri közle-
mények jutányos díjazás mellett közöltetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„Pannonia“ könyvkereskedés
Baross-utca 6. szám.
Kéziratokat nem adunk vissza.

IV évfolyam.

1907. június hó 30.

48. szám.

Fészkelődés.

Rothadó hullák büze terjeng, az elvesztett csatatér felett, fel-fel csap az a kísérteties kékes láng, a mely ug-rándozva csalogatja maga után az egészséges tenyészetet megőző légkörbe a könnyen hívókat, sakálok üvöltése hangzik a romokból és előmásznak az összerokadt hatalom férgői; megmozdulnak a kukacok s reszkető kórság rázza a bukott politikai rendszer henzegő komédiáisait.

Az ámitók, a kik oly soká hányaveti henzegésükkel, pöffeszkedő kevélységgel, majd nyöszörgő félelemmel üzték a csepürágás népbolondító művészetét és azt hitték, hogy a közügyek intézését és a politika irányítását a maguk részére kisajátították, újra kezdik felütni fejüket s arcátlan hazugságokkal akarják félre vezetni a közönséget. Obéogatásukkal minden áron magukra akarják terelni a közfigyelmet, de a mikor felordítanak, mint a kinek a tyukszemére lépnek, nem tagadják meg régi tulajdonságukat, hanem pirulás nélkül perditák módjára állanak ki.

A szabadelvűség hamis czégére alatt működő érdek szövetség nagy

legényeinek, ugylátszik nem használt az a lecke, hogy csuful megbuktak s a függetlenségi párt a darabont vitézek felett győzelmet aratott, mert még most is ott olázkodnak a fórum körül, a honnan a polgárok hazafias érzésének kitoró haragja lelökte. Még mindig ott akarnak kotorászni, pedig nem egy dédelgetett kedvenczük művelését keserülte meg a város polgársága. Most a közegészségügyért fáj a fejük épen azoknak, a kik legkevesebbet törődnek azzal, hogy a város utcáinak levegőjét döglettessé teszi a rothadó szenny. Megszólaltatták hát ismét hü csalósu-
kat, lapjuk, az öncsinálta nagyságok-
nak ez a szócsöve, pukkadásig fujja a régi nótát, mint az ócska kintornás; szinte megtéveszthetné a közönséget, a közegészségügyi administratio szempontjából rendkívül fontos rendőrorvosi állások miként való betöltése feletti aggodás, ha nyomon nem követné az a hetyke modor és hivalkodó hang amelyet olyan jól ismerünk. Sopánkodás, képmutatás, felkinálkozás, hizelgés, ferdítés és fenyegetés mind megférnek ott együtt. A szemenszedett hazugságokat a legnagyobb czinizmussal rö-pítik világgá, hogy ezzel elámítsák a közönséget.

De hát jó urak csakugyan annyira naivnak vagy bambának tekintik az embereket, hogy azta sok hazugságot mind elhiszi a mit papirosra vetnek, s beveszik azt a sok maszlagot a mivel elakarják bódítani?

Rettenetes felháborodással zúg a hivatalos, hogy „mennyire tultengett a pártpolitika városunk törvényhatósági életében.“ És „Minden a szerint igazodik.“ Hát ki vitte bele mindenbe a pártpolitikát? Hisz nem volt ebben a városban az életnek olyan mozzanata, a mibe a szabadelvűnek csufolt politikai rendszer gyászvitzei nem a pártpolitikát állították fel mint dogmát; minden cselekedetüket ez az „irányzat“ vezette s tüzzel vassal irtották, a ki nem az ő politikai irányzatuk szerint igazodott. A politikát ők tették mindenek felett urrá, kiterjesztették még az ártatlan iskolás gyermekekre is és mielőtt szorgalmáért megjutalmazták volna, megkérdezték; „hova szavazott a papa“ Ez a pártpolitika mindent lefoglalt a maga részére s már-már a a romlásba döntötte ezt a sokat sa-nyargatott várost. De azért ők merész-
kednek beszélni a „terror“-ról noha erőszakosabb „terror“-t alig mutathat fel a hatalmi tulkapás, mint a milyen

„KOMÁROM és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Gyors elhatározás.

— A „KOMÁROM és VIDÉKE“ eredeti tárczája. —
Irtá: Zöldi Márton.

Tapasztalatom szerint a külvárosokban az emberek temperantumossabbak, vállalkozóbbak, mozgékonyabbak, mint a város belső területein, ahol mindenféle szokás, kényszer, előítélet nyügi le őket.

Az igaz, hogy arra is könnyebben kaphatók, hogy egymást megkéseljék. Elvégre ez is a temperantum dolga . . . a kriminális temperantumé.

A kultura külső látszat szerint a külvárosban ugyanaz, ami a körutakon belül. A bérházak alig alacsonyabbak, az iskolák meg nagyobbak, szellősebbek, s például a Rivéra-kávéház előtt oly terrász terül el, aminőt az összes körutakon hiába keresünk.

Ennek a gyönyörű tropikus növényzet-
tel pazaran diszített terásznak a közönsége épp oly vegyes, mint érdekes. A legérdeke-
sebb férfi vendégek egyike kétségtelenül Zim-

mer Albert volt. Szép, magas, inkább fekete, mint barna ember, körszakálla a köszén csillogására emlékeztet. Ruha viselete kifogástalanul elegáns. Csak aranyláncának a vastagsága mutatott valami kérkedő karaktert. Igazi uriember nem visel annyira vastag aranyláncot.

Erről a Zimmerről sok mindenféle hír keringett. Az egyik hír kétségtelenül a valót mondotta. Ez a hír arra vonatkozott, hogy Zimmer Albert néhány hónap előtt a gabona tőzsdén letört. Végérvényesen letört kukoriczában. Ki is rekesztették a tőzsdéről . . .

A bennfentesek tudták hogy nincs pénze. Már hetek óta apró kölcsönökből élt, sőt olyat is beszéltek, hogy a főpinczernél piszkos adóssága van.

Annyival jobban kiemelkedett visszataszítóan pökhendi modora. Alig akart az emberekkel, régi ösmerőseivel szóba állani. A pinczerekkel szemben is brutálisan követelő volt. Micsoda kiszolgálás ez? Nem szégyellik magukat? hangzott minduntalan ajkáról. De legjobban megbotránkozottatta az ösmerősöket a következő esemény. Mikor a kávéház teraszát átadták a forgalomnak özv. Dorrichné is megjelent két lányával uszonna

tájon. Igen csinos két leány volt, ámbár nem egészen fiatalok. A külvárosban épp úgy, mint a kisvárosban, jobban tudják az ilyesmit ellenőrizni.

Az idősebb Dorrich-leányról Karolináról azt beszéltek, hogy már 28 éves. Lamassy, a volt előljáró, a mindent tudó kávéházi alak, azt is tudta, hogy Karolina már 8 év előtt menyasszony volt, de valami hozomány-diferencia megszüntette a barátságos vonatkozásokat.

Ez a Lamassy, noha rossz nyelvű, pletykás ember volt, de egyébként gyöngéd puhaszívú alak. Ő figyelmeztette Zimmert, hogy a Dorrich-lányok ott vannak a terraszon.

— Bánom is én, hangzott a közömbös válasz.

— Bocsánatott kérek, protestált Lamassy, ugy tudom, hogy azok önnek közeli rokonai. Az ön boldogult édes anyja szintén Dorrich leány volt és . . .

— És aztán? Hagyjon nekem békét . . . Van nekem más bajom.

Elment, anélkül, hogy figyelmére méltatta volna rokonait. Lamassy haragosan tekintett utána.

rásra tehetne szert. Természetes, hogy akkor félre kellene tenni mindenféle régi személyes barátságot s a bizottsági tagok előtt csak annak szabadna lebegni, hogy minél magasabb jövedelmet tudjanak a város érdekében elérni.

Ha a város az Erzsébet sziget mostani füzeseit feltöltené s a városi legelővel, meg az Apályi szigettel egyetemben gyümölcsössé alakítaná át, egy oly évről évre visszatérő kintinó jövedelmi forráshoz jutna a mely egyáltalán semmi nagyobb befektetést nem igényelne.

A gazdákat a legelő beültetése ne agassza. Számítalan példa van már rá, hogy a beültetés folytán a legelő nem szenvedett, ellenkezőleg, a beárnyékolás következtében rendkívüli sokat javult.

A talajviszonyokat tekintve, emiatt sincs aggodalomra okunk. Rég meg lett az már állapítva, hogy az Erzsébet s az Apályi sziget meg a Vág folyó mente gyümölcsfa tenyésztésre kiválóan alkalmas.

A megfelelő gyümölcsfajok megválasztására, illetve bármilyen gyümölcsös létesítésére, pedig a földművelésügyi miniszterium teljesen díjtalanul készít részletes és a legmesszebbmenő körültekintéssel összeállított üzemtervet.

A gyümölcsössel egyszerre létesíthetné a város gyümölcs csemete eladást, gyümölcs aszalót s méhészetet.

Az egész országban alig lehet megbízható gyümölcsfakereskedőt találni, miért ne sikerülne tehát városunknak, mint erkölcsi testületnek, természetesen kellő hozzáértő vezetés mellett a gyümölcsfatenyésztés? Az ország kerttulajdonosai szerény véleményünk szerint, bizonyára több bizalommal rendelkeznek egy városi gyümölcsfateleptől mint egy magánüzemtelétől.

A gyümölcsértékesítése sem járna semmi fennakadással. Városunk kedvező földrajzi helyzete a két főváros Budapest és Bécs közeli fekvése, mind mind olyan helyzet, a melyet most kedvezően kihasználhatnánk. A város azonkívül, hogy a helybeli és a

környékbeli piacot ellátná friss és izletes gyümölcsrel elláthatná a Budapesti és Bécsi piacot is a gyümölcssterményeivel. A még ezen kívül fennmaradó gyümölcsöt pedig meg lehet aszaltatni s mint hazai aszalt gyümölcsöt a város címerével ellátott zárt csomagokban forgalomba hozni. Bizonyos, hogy a magyar fogyasztó közönség s kereskedő testület előnyben részesítené városunk készítményét a külföldéé felett.

A gyümölcsös kezelése pedig városunknak szerencsés helyi viszonyánál fogva ugyancsak kevésbe kerülne. A komáromi kir. törvényszék fogházában bürülbelül mindig van 100—110 elítelt, akik többnyire 2 éven aluli időre vannak elítélve s így velük rendszeres ipar nem űzhető. Ennélfogva ha a város törvényhatósága megkeresné az igazságügyminiszteriumot, hogy ezen elítéltekből bocsássa rendelkezésére a szükséges munkaadót, az igazságügyminiszter tekintve azon közgazdasági fejlődést, a melyet ezzel az elítéltek között terjesztene, bizonyára helyt adna törvényhatóságunk kérelmének. Így a város olcsó és szigorú fegyelem alatt álló munkásokra tehetne szert s e mellett még a verekedések és duhajkodásokért elítelt falusi fiatalokat is kitanítaná a gyümölcsös kellő kihasználására és annak kiváló közgazdasági értékére s azok hazatérve az itt tapasztaltakat otthon is értékesítenék.

Az aszaló kezelését ugyancsak a tegyenekkel lehetne ellátni, ugyszinte a gyümölcsöknek a különböző városok piacaira való elszállítás következtében szükségessé vált csomagolásokat is.

A gyümölcsössel egyidejűleg meg lehetne vetni az alapját a városi méhészetnek is.

Ha a városi gyümölcsészet az aszalóval létesül s annak vezetése kellő tapintattal és szakértelemmel történik, bizonyára állíthatjuk, hogy az városunk közterheit legalább is 35—40 %-al apasztaná. Természetesen úgy ha nem sietnénk azonnal még egy lengyárat s egy huszárkaszárnyát építeni.

Városunk nagynevű fia Jókai Mór már évekkel ezelőtt kijelentette a képviselőházban,

Zimmer izgatottan mondotta el, hogy egy erdélyi rézbányát fezírozott. A dolog már teljesen rendben van, a szindikátus megalakult, kap három, legfőlegb négy nap múlva százezer forintot készpénzben és ugyanannyit részvényekben.

— Látja Lamassy, ezért nem váltam meg az aranylánctól, pedig koplaltam, de nem akartam, hogy észrevegyék a snasszt... Ez árthatott volna...

Negyednapra már mindenki tudta a Rivéria kávéházban, hogy Zimmer Albert gazdag ember lett. Nem lehetett kétség, a saját automobilján, a saját soffőrével, jelent meg a terrász előtt.

És mintha kicserélték volna. Csupa kedvesség, nyájasság volt, a pinczéréknek a vállát veregette, olyan embereket kiket azelőtt

meg se látott, ő szólított meg, és tudakolódzott becses családjuk után...

Nem ösmerték rá... De hátra volt a csattanó. Oda ment a Dorrichékhoz, illedelmesen kezét csókolt a mamának, s egész délután a leányokat mulattatta, aztán hazaszállította az automobilján.

De ez semmi. Másnap délben, mint jó rokon, felajánlotta a mamának, hogy menyinyiben a leányok hozományának valami hujja van, hát ő szívesen pótol hozzá. Karolina, ki a nagylelkű ajánlatot hallotta, szomoruan jegyezte meg.

— Késő... kedves rokon... ki vesz el olyan leány, akit a vőlegénye cserben hagyott?

Zimmer Albert felugrott, érdekes barna arczán egy kis izgalom piroslott. Gyors elhatározással mondotta:

hogy „Magyarország ha hozzálát csupán gyümölcsből millió és milliókra menő értéket exportálhat.“

Városunknak fent vázolt kedvező fekvésénél fogva még igen sok — más irányban is — módja van több kevés befektetéssel járó gazdasági ág kihasználására. Ámde mindezekhez több jóakarát, kevesebb szereplési és feltűnési vágy, s nem a régi gárdának, mihez sem értő tagjainak az elhelyesése szükséges. Itt az ideje, hogy a törvényhatóság megmutassa, miszerint a városháza nem családi menhely s nem a bukott politikai rendszer csatlósainak s dicsőítőinek eltartására berendezett tápintézet.

Tagló.

„Hands off.“

A „Komáromi Lapok“ június 22-iki számában „Hands off“ c. a. megjelent cikkében írja: városi ügyben — s így közegészégi ügyben — ne politizáljanak.

De...! Legyütek öszinték, és igazságossak t. „Komáromi Lapok“!

Vannak most szép nyári esték; mikor a redakcióban minden zaj elült, mikor a beszélgető homály — ne gyujtsa föl a gázt — belopódzik; alkalmasak a magába szállásra. Szálljon magába kérdezze ki önmagát öszintén, leplezetlenül, engedjen szabadszólást elméje érdekektől befolyásolhatlan részének és aztán feleljen az alábbi kérdéseinkre — nyíltan, úgy a mint azt a megvesztegelhetlen része mondja.

1. Vajjon nem létezik-e valóban az a „klikk-uralom“, melyet kéllőleg nem méltányolható szerénységgel „nem létező“-nek állít?

2. Nem volt-e a multban, és a jelenben nem organuma-e Ön, az Ön szerint nem létező klikknek.

— Mit mondasz, Lina, hogy ki vesz el? Ohó, erre ne legyen gondod... és a végső esetben itt vagyok én... Igen én... velem rendelkezhetsz... érted?

Még az este vőlegény lett.

Éjfél után Lamassy már mindenkinek elmondta az eljegyzési hírt a Riviera terraszán. Később Zimmer is odaérkezett. Lamassy sokáig beszélt vele.

— Derék, nagyon derék, mondotta, csak azt nem értem, hogy miért henczegett ön azelőtt olyan rettenetesen.

Zimmer mosolygott.

— Miért? Mert nem voltam senki, nem voltam semmi... Az ilyen embereknek szűkségük van a henczésre... Ez az...



Spitzer Adolf és Társa BUTOR áruháza

Rendkívüli nagy kedvezmények. Szolid készítmények.

Mérsékelt árak.

Kedvező fizetési feltételek. Jókai-utca sarok.

Komárom,

Kossuth-tér és

Jókai-utca sarok.

3. Mint tartja elképzelhetőnek, — ha így van — hogy a cikkében mondottakat, a mit eléggé nem heyeselhetünk, elhagyjuk, higgyük azt is, miként a pusztai önzetlenség vezette tollát — és nem a „haza beszéd“?

4. Mint tartja az őszinteséggel összeegyeztetőnek, ha olyan valaki ölti magára a téritői szerepet, a ki arra maga is rászorul?

5. Hiszi-e, hogy az úgy nevezett „nemlétező klikk“ nem dolgozott a múltban a cikkében megírt eszközökkel és nem dolgozik a jelenben is.

Ha ezekre kielégítő választ kapunk, meghajolunk tanításai előtt és mi is felemeljük szavunkat: Hands' off; félre a politikával, mikor közegészségügyről van szó; de addig kénytelenek vagyunk cikkét a kiállított őrszem „vészjel“ adásának tekinteni. Az önzetlenség szerepében figyelmeztetni: vigyázat, az egyik láncszem a láncban — melyet jól kielégített egyéni érdek aczéla kovácsolt össze — törni készül.

Egyébként is az a szövetség, a mely a város vezetését kezében tartja ne csodálkozzék, ha azzal a harcmodorral szállnak vele szemben sikra, melyet e városban évtizedek alatt meghonosítania sikerült. Ki mit vet, úgy arat.

Szegény közegészségügy! Nem a te elhanyagoltságod fáj a „Komáromi Lapok“-nak. Csak az a láncszem, a mely a klikk érdek képviselőitől kiesni készül.

Még egyen csodálkozunk t. „Komáromi Lapok.“ Nincs egyáltalán a közegészségügyi bizottság legutóbbi gyűléséhez semmi megjegyzése? ha már a város közérdekét annyira szívére vette? Nem vett tudomást arról, hogy azon Domány János polgármester bizonyos pályázók érdekében valóságos kortes beszédet tartott — az előadó ur helyett. Vagy ezen nincs mit fenakadni?

Hogy a szavazatok jó része *hivatalos* szavazat.

Hogy azon a törvény világos rendelkezése ellenére nem a választott bizottsági tagok egyike töltötte be az elnöki tiszteletet; hogy Domány János egyik tagot eltiltotta a szavazástól, holott a törvény világosan kimondja, hogy csak a személyileg érdekeltre alkalmazható ez — és ugyanakkor az egyik pályázó személyes ellensége a mi köztudomású — szavazhatott.

Vagy ezek nem bántják a „Komáromi Lapok“ igazságszerét. Egy polgármesternek szerinte korteskedni, terrorizálni is szabad.

Talán, ha a közegészségügy igazán szívére fekdne — a helyett hogy gyöngéd apelládát czimez szeretett főispánunkhoz — a klikk érdekében a közegészségügy leple alatt, megsúghatná városunk polgármesterének, hogy a huszárkaszánya árát a közegészségügyre fordíthatná. Az ár nem sok csak egy 120 ezer koronába kerülő csatorna — a kaszányának. Alighanem a város egyes utcáinak nagyobb szüksége volna a csatornára, s használna is vele a közegészségügynek.

De várhatsz közegészségügy, nem te fáj a „Komáromi Lapok“-nak.

A klikkért lépett sorompóba akkor, midőn farizeusi könyeivel téged sirat... fáj neki az a láncszem, és mert fáj — cikkez és vádol — mint már számtalanszor tette — annélkül, hogy cikkének az igazság és őszinteség lenne mozgatója.

E kettő nélkül pedig minden, csak a közönség céltudatos megtévesztése írodott és írodik.

Tessék tehát t. „Komáromi Lapok“ leszállani az erkölcs bírói polczról, s félre — az álarcczal.

(i—s)

Tanügy.

Nemzeti kulturánknak, szellemi fejlődésünknek a megteremtői az iskolák, minden év végén híven beszámolnak azon eredményről a melyet szorgos munkálkodás után elérve a társadalomnak nyújtottak.

Közoktatásügyi intézményeink közül a Szt. Benedek rendi kisgymnasium életében, nevezetes fordulat állott be. A város, a vármegye, meg a kormány együttes nozzájáráásával sikerült végre a főgymnasiumot megvalósítani s a gymnasium mint kisgymnasium bizonyára utoljára szerepelt.

A jövő tanévben valószínűleg megnyílik az V. osztály s így egyik régóta hangoztatott vágyunk, a főgymnasium valóra válik. Többi iskoláink beléletében nevezetesebb mozzanatok nem fordultak elő.

Iskoláink egyáltalán környékszerte jó hírnévnek örvendenek. Dicséretre reklamra nem szorulunk, mert működésükről önkéntelenül is felhangzik az elismerés. Mi azonban nem zárkozzunk el attól sem, ha valamelyiküknél valami megjegyezni valót találunk s így rámutatva a hiányokra vagy túlzásokra azok is megszüntethetők legyenek.

I.

A város államilag segélyezett polgári fiúiskolája.

A polgári fiúiskola 1906/1907 évi értesítője tiszta képet nyújt az iskola állapotáról s a letelt iskolai év történetének minden mozzanatáról.

Fennállásának bár csak múlt évben ünnepelte X. éves jubileumát, ez iskola máris nagy szolgálatot tett úgy a város mint a vármegye közönségének.

Ezen iskolának nagy hivatása van, mert ellensúlyozza középiskoláinkat melyek a túlprodukczió folytán oly nagy szellemi proletáriust szültek, hogy azt máris sinyl társadalmunk. A polgári iskola az életnek neveli a növendékeit, mert főczélja, hogy főleg egy műveltebb, modernebb iparos és kereskedő osztályt neveljen. A közönség kellőleg honorálta az iskola érdemeit mert a polgári fiúiskolának az idén 199 tanulója volt, ebből 121 helybeli s 37 Komárommegyei, a többi felosztva az ország minden részéből.

Az iskola az idén 2 új tanfolyamot is rendszeresített. Az egyik a gyorsírási tanfolyam Müller Károly tanár vezetése, a másik a hegedű tanfolyam Kecskés István tanár vezetése alatt működik. A gyorsírási tanfolyamnak bár arra csak III. IV. osztályu növendékek vétettek fel, mégis 12 tanulója volt. A hegedű tanfolyamra 13 növendék járt, kik közül különösen Grünstein Sándor vált ki, kiváló tehetsége és szorgalma által.

Nagyon üdvös volna, ha Müller tanár ur a jelentésében felsorolt okoknál fogva, a gyorsírási kurzust felnőtteknek is tartaná. Városunk társadalmában igen sok helyen hallottuk, hogy szeretnének megtanulni gyorsírást s nincs rá alkalom. Egy a felnőtteknek rendezendő s pár hónapig tartó délutáni vagy esti kurzus bizonyára sok hallgatót vonzana.

A tantestület az igazgatóval egyetemben 5 tanárból áll.

Az értesítőben közölt s a jövő tanévre vonatkozó tudnivalókból a következőket közöljük le:

A polgári iskola I. osztályába oly tanuló léphet, ki legalább életének 9. évét betöltötte s az elemi népiskola IV. osztályát sikeresen végezte. A kik a népiskola VI. osztályát vé-

gezték el, csakis teljes felvételi vizsgálat alapján vétetnek fel a polgári iskola magasabb osztályába. A középiskolából átlépő tanulók tanterv-különbözeti vizsgát kötelesek tenni. *Figyelmeztetnek a középiskolából átlépő tanulókat, hogy felvételi, illetőleg tanterv-különbözeti vizsgálatok csakis a tanév elején tartatnak.* Az olyan középiskolai tanuló, ki latin, illetőleg francia nyelven kívül egy, vagy legfeljebb 2 tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, felvehető a polgári iskola megfelelő osztályába, ha a tantervi különbözethez és azon tantárgyakból, melyekből elégtelen osztályzata van, sikeres felvételi vizsgát tesz. A kir. Tanfelügyelőséghez címzett kérvény a polgári isk. igazgatóságánál augusztus 15-ig adandó be. A beiratások szeptember hó 1., 2. és 3-án d. e. 8—12-ig és 2. és 3-án d. u. 2—4-ig az igazgatói irodában történnek. Minden tanuló szülője, vagy azok helyettese kíséretében iskolai bizonyítvánnyal, az újonnan jelentkezők ezenkívül keresztlevéllel és oltási bizonyítvánnyal kötelesek az igazgatónál jelentkezni. A javító vizsgálatok augusztus 29., a felvételi vizsgálatok augusztus 30-án tartatnak meg. Javító vizsgálatra csak az a tanuló bocsátatik, ki augusztus hó 15-ig folyamodvány útján kérelmezi. A ki a folyamodvány beadására megszabott határidőt elmulasztja, javító vizsgát nem tehet. A folyamodvány az igazgatóságnál adandó be. A tanév megnyitása szeptember 5-én történik, a rendes tanítás szeptember 6-án veszi kezdetét. A beiratásnál 6 korona beiratási, 30 fillér nyugdíjradék s a tandíj fele azonnal lefizetendő. *A tandíj 40 korona.* A tandíj előre és pontosan fizetendő. A kik tandíj-kezdemenyre igényt tartanak, szeptember hó 1-ig a községi iskolaszékhez címzett kérvényeiket a polg. isk. igazgatóságánál nyújtják be. A későbbben beadott kérvények figyelembe nem vétetnek. Tandíjmentességet csak azok kaphatnak, kiknek legalább jörendű iskolai bizonyítványuk van és szegénységüket a kérvényhez csatolt okmánnyal igazolják. A kik eddig is kedvezményt kaptak, kötelesek aziránt újra folyamodni. Ezen az úton is értesítjük a t. c. szülőket, hogy növendékeink részére hegedű és gyorsírási tanfolyamot létesítünk, melynek díja a jelentkező tanuló számáránya szerint havi 2—3 korona. A tanfolyamokra a beiratások alkalmával vétetnek fel a tanulók. Felkértenek a vidéki szülők, hogy gyermekeik részére az igazgatósággal való előleges megbeszélés alapján fogadjanak lakást. A kik hajlandók gyermekeiket teljes ellátásra elfogadni, címeiket augusztus hó 20-tól fogva az igazgatósággal közölni sziveskedjenek.

H i r e k.

— **Tanítók eskütétele.** A tanítók új törvényének 32. §-a értelmében mindazon tanítók, akik akár alapfizetés, akár korpótlék kiegészítés czimén már államsegélyt élveznek, kötelesek az új törvény életbelépésétől számított három hónap alatt, a törvényben előírt esküt letenni. A kir. tanfelügyelő a tanítók fizetésének kiegészítésére engedélyezett államsegélyről szóló első nyugtát csak úgy láttamozhatja, ha a tanító az eskü letételét előtte okmánnyal igazolja Lőrinczy György kir. tanfelügyelő szerdán hivta össze az érdekelt tanítókat és tanítónőket hogy az esküt letegyék. A tanítók eskümintája a következő: En... rendes tanító esküszömb az élő Istenre, hogy Ó Felsége apostoli királyom, magyar hazám és annak alkotmánya iránt tántoríthatatlan és rendületlen hűséggel viseltetem, az ország szentesített törvényeit és törvényes szokásait megtartom, a hazai hatóságok törvényes rendeleteit, valamint a tanítói tisztemmel járó köteleseket mindenkor lelkiismeretesen, híven és pontosan teljesítem és a gondjaimra bizott ifjuságot a magyar haza szeretetében fogom nevelni. Isten engem úgy segéljen. Valamennyi tanító és tanítónő, ifjak és öregek meghatva mondották

el az eskümintá szövegét, mely az új törvény életbelépésével a régen óhajtott jobb viszonyok határjelölője volt.

— **Eljegyzés.** Leipmiker Mór magánhivatalnok Budapestről, eljegyezte Schwarz Róza k. a. Schwarz Károly tekintélyes helybeli kereskedő leányát. Gratulálunk.

— **A Komáromvármegyei Közművelődési Egyesület** szombaton, folyó hó 23-án délután 4 órakor tartotta évi rendes közgyűlését *Sárközy Aurél* cs. és kir. kamarás, nyugalmazott főispán elnöke alatt. A közgyűlés tudomásul vette az egyesület múlt évi működéséről szóló évi jelentést, jóváhagyta az 1906. évi zárószámadást és elfogadta az 1907. évi költségvetést. A vármegyei könyvtárt 300 koronával, a Komáromban működő szintársulatot pedig 400 koronával támogatja az egyesület. Ezenkívül nagyobb összeget szavazott meg a közgyűlés a magyar nyelvben sikeres előmenetelt tett tanulók megjutalmazására és egyéb kulturális célokra.

— **Liliomhullás.** Angyal kellett az égnék. Meg kellett tehát hálnia Patala Irénkének. Itt kellett hagynia nagy búbanatban szerető özvegy édes anyát s nővérét. Az elhunytól hozzátartozói alábbi gyászjelentést küldötték szíjjel: *Özv. Patala Károlyné* szül. *Hideggy Anna* úgy maga, valamint leánya *Adomány Anna* és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják forrón szeretett kedves jó leánya, úgyszinté testvér és rokon *Patala Irénkének*, folyó hó 23-án délután 1/4 órakor éleikének betöltött 20-ik legszébb tavaszán hosszú, súlyos és kínos szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A felejtethetlen kedves halott földi maradványa folyó hó 25-én délután 1/25 órakor fog a Megye-utca 80. számú gyászaházból a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor fog a Szent-András templomban a Mindenhatónak bemutatni. Komárom, 1907. június 24. Áldás és béke lengjen drága porai felett!

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A dunán innen ág. hitv. evang. egyházkerület évi közgyűlését augusztus hóban Komáromban fogja tartani, a mi több napot fog igénybe venni.

— **Az önkéntesség kiterjesztése.** A Magyar Kereskedelmi Csarnok, Magyar Gyár-iparosok Országos Szövetsége, Országos Iparegyesület, Fővárosi Kereskedők Egyesülete, Kiskereskedők és Kisiparosok Országos Csarnoka, Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete, Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete, Kereskedő-Ifjak Társulata és a Magántisztviselők Országos Szövetsége petícióit intézetek ma a képviselőházhoz, hogy az egyévi önkéntesi jog négy elemi és négy középiskola, vagy a négy polgári iskola sikeres elvégzése után már megadassék. Az önkéntesi intézmény létesítésekor és az azt követő években — mondja a felirat — csak főgimnáziumi vagy főreáliskolai érettségi bizonyítvány jogosított e kedvezmény elnyerésére; később a hadvezetőség koncepcziókat tett, a mennyiben a kereskedelmi akadémiák, illetve középfokú kereskedelmi iskolák, ipariskolák stb. sikeres bevezetését tanúsító bizonyítványokat egyen-josúsította a gimnáziumi vagy főreáliskolai érettségi bizonyítványokkal. Ujabbban a hadvezetőség ismét egy nagy lépéssel ment tovább, megengedvén, hogy nemcsak az érettségi bizonyítvánnyal rendelkező, hanem bárki is lehet egyéves önkéntes, a ki egy katonai bizottság előtt sikeresen teszi le az u. n. értelmi vizsgát, Intelligenz-prüfungot. A hadvezetőségnek ezen kérdésben tanúsított koncepcziókat azonban azt eredményezte, hogy az önkéntesi kar szellemi nivója nagyot hanyatlott s így teljesen jogosult a hadügyi köröknek az a felfogása, hogy az önkéntesi intézmény fejlődése katonai szempontból nem kielégítő, miért is az előfeltételek szigorítását

kívánják. Önkéntesi intézményünk katonai érdekekből kifolyólag tehát úgy volna reformálendő, hogy az egyévi önkéntesi jog kedvezménye — tisztirangra való jogosultság nélkül — már nyolcz, esetleg kilencz évi sikeres nyilvános iskolatogatás képesítsen, viszont a tisztí vizsga letehetésének előfeltételét az érettségi bizonyítvány képezze. Ennek a rendszernek előnye az volna, hogy míg az intelligens ifjuság nem lenne kénytelen három évig szolgálni, a hadvezetőség is sokkal intelligensebb tartalékos tisztikarhoz jutna. A kérvényező egyesületek azt kérik a képviselőháztól, hogy ezt a javaslatot a m. kir. honvédelmi miniszteriumnak pártolólal azzal adja ki, hogy az 1889: VI. t.-cikknek a javaslat értelmében való módosítása iránt a magyar országgyűléshez törvényjavaslatot nyújtson be.

— **Meglettek az elveszett milliók.** Csoda történt Bergengóciában, akarom mondani Komáromban — mi már azt hittük, hogy a 3 millió teljesen elolvadt, ugylátszik azonban, hogy még van belőle, vagy pedig — a városnak hirtelen igen sok pénze lett. Mint mondják, a bejelentő hivatal 2 vezetőjét elküldik tanulmányutra, de nem ám a szomszédos Győrbe, hanem a most divatos felkapott drága kiállító városba Pécsre. Már pedig a Győrött folytatandó tanulmányozás alig kerülne pár koronánkba, de ez nem kell nekünk. Nekünk, akarom mondani dicséretreméltó polgármesterünknek csak az kell, illetve az jó ami sokba kerül mert az drága, ami pedig drága az megbiztosabb, hogy jó. Meglehet azonban, hogy ez a tanulmányut még sem fog a városnak annyi pénzébe kerülni, mint a Domány házak tanulmányozása végett megírt tanulmányut.

— **Életmentő gyermekek.** A rendőrség krónikája szerint is megérkezett a nyár. A héten egyszerre 2 vízbeesésről számol be. Az egyiknél sikerült a mentési kísérlet, a másiknál azonban nem. *Patkó Mihály* 11 éves fiu vígan fürdött a Vágban. *Mátyási György*, *Vaszlavik József* pajtásaival vígan ugráltak a talpakról fejeseket. Egyszerre azonban a vigasságot, sikoltozás és jajgatás váltotta fel. *Patkó Mihály*, az egyik fejés ugrás után a talp alá került. A fiuk sikoltozására *Sánta János* rendőr figyelmessé lett s odasielt. A veszélyt látva a talpat odébb lökte, s utasította a 2 fiut, hogy most keressek meg *Patkó Mihályt*. A fiuk meg is találták, s a rendőr segítségével sikerült is öt kimenteniök. A másik eset már nem volt ily szerencsés lefolyásu. *Czilling Ilona* 11 éves leány szülei helyett a robotot szolgálta le a pozsonyi kapunál. Az utmester parancsára lement a Dunára vizért. Szerencsétlenségére oly meredek helyen akart a Dunából vizet merni a hol a part nagyon csuszamlós. Így megcsuszott s a Dunába bukott. Ez d. u. 3 órakor történt, hulláját csak este 6 órakor sikerült fellelni.

— **A megsabdalt drabant huszár.** Feszti Béla s Kánya Vilmos között, hétfőn reggel városunkban véres kardpárbaj játszódott le. A párbaj Feszti Béla súlyos megbesülésével végződött.

— **Iparkamarai közgyűlés.** A győri kereskedelmi és iparkamara folyó évi június 27-én saját székházának üléstermében tartotta meg rendes közgyűlését, melyre a kamarai tagok és az érdeklődők meghívtak. A napirendre sok érdekes és fontos tárgy volt kitűzve. Ezek közül Komáromot érdeklő dolgok a következők: Komáromváros a lakóházak tetőszerkezetének építéséről szabályrendeletet alkot, a kéményseprési szabályrendeletet pedig módosítja. A kamara mindkettőhöz hozzájárult. Ugyancsak Komáromban a sütőiparosok jogosulatlan kenyérsütés miatt emeltek panaszt, de az érdekelték igazolták, hogy a házi sütés keretét át nem lépték s így őket felmentették. A kamara véleményében arra fekteti a súlyt, hogy a panaszolt kenyérsütők mikor és mennyi kenyert és

milyen sulyban sütnék és hoznak forgalomba. A gabonával terhelt zsák sulyának egységes szabályozását tervezi a kereskedelmi miniszterium. A kamara véleménye szerint a győri kamara területén 100 klgr-os zsákok nincsenek forgalomban, ilyenek használatát üzleti érdek nem igényli, korlátozása azonban a németországi forgalomban hátránycs lenne, a zsákoknak fogantyúkkal való ellátása célszerűtlen.

— **A nagyigmándi adóhivatal.** A pénzügyminiszter elrendelte Nagyigmádon egy új adóhivatal felállítását, mely működését f. évi július 1-én kezdette volna meg. A pénzügyminiszter azonban a f. hó 18-án nála tisztelgő küldöttség előtt annak kérelmére kijelentette, hogy az adóhivatal felállítását egyelőre felfüggeszti, amíg a belügyminiszter az új járási székhely ügyében beadott kérvény felett érdemleges határozatot hoz. Nagyigmánd tehát egyelőre nem kap adóhivatalt.

— **Az új tanítói fizetések.** Az állami és nem állami elemi népiskolai tanítók fizetésrendezésére vonatkozó törvények életbe léptetésére a vallás és közoktatásügyi miniszterium terjedelmes rendeleteket intézet a törvényhatóságához, illetőleg a tanfelügyelőségekhez. Július 1-én már mindenütt a törvényekben megállapított magasabb fizetés, illetőleg fizetékiegészítés utalványoztatott ki.

— **Kápolnaszentelés Kisbéren.** Müller Ferencz a kisbéri felső temetőben csinos kápolnát épített, melynek felszentelése vasárnap ment végbe. Reggel 8 órakor a templomban ünnepélyes szent mise volt, utána körmenetileg vonultak ki a hívek a temetőbe, ahol Veninger Ernő esperes a kápolnát felszentelte. Utána predikáció és szent mise volt a kápolnában.

— **A füssi kántorválasztás** június 18-án folyt le. Az igen jól dotált állásra 4 pályázó volt. A pályázókat a választást megelőzőleg a kotta elméletéből, énekből, orgonálásból, szertartástánból vizsgálat alá vetették. A vizsga reggel 8-tól d. u. 1-ig tartott. A választás eredménye általános meglepetést keltett, mert a szerencse istenasszonya *Matkovics Gyula* felé hajlott, kinek kitűnő oklevele van.

— **Kedélyes viczinális.** A mi csallóközi viczinálisunk utasai ugyancsak megjárták a napokban! Majd hogy Nagyabonyban nem maradtak itéletnapig. Az van ugyanis a dolgban, hogy f. hó 22-én (szombaton) a Pozsonyból induló délelőtti vonat személyszállító kocsiját a mozdonyvezető Nagyabonyban feledte, mit csak a dunaszerdahelyi őrháznál vevén észre, az utasokért kénytelen volt visszameinni.

— **Zárlat.** Kecskéd községet a fellépet száj- és körömfájás folytán zárlat alá helyeztek.

— **Milyen időnk lesz júliusban?** Meteor időjós július hónap időjárásáról a következőket jósolja: Július havának változatossága folytán mindenféle jellegű időjárásban lesz részünk, a mennyiben június hó utolsó napjainak állandóbb jellegét, július havának már első napjai megszakítják s hűvös, szeles, esetleg csapadékkal változó időt hoznak, a midőn a nagyobb mennyiségű csapadék kifejlődését csak az fogja gátolni, hogy ezen időben a föld a Nap-, a Hold pedig földtávolba kerülnek. 10-en egy gyűrűs, nálunk nem látható napfogyatkozás áll be, mely körül ismét csapadékok várhatunk és pedig kiadóbb mennyiségben. A 12 csomópontot követőleg melegebb, állandóbb időt engednek a bolygók reménylenünk, egész a 23-iki csomópont hatásköréig, a mely időközben azonban, ha kitörések jönnének elő a Napon, zivatarokat kaphatunk. 24-ikétől ismét csapadékok várhatunk, a melynek mennyiségét enyhíti azon holdtölte, amelylyel egyszerűsmind 25-én részleges holdfogyatkozás áll be, mit részben mi is láthatunk. Július hó végén is inkább alacsony, mint magas hőmérsékletre van kilátásunk.

— **A csendőrség igénybevétele.** A belügyminiszter, mint a csendőrség rendelkező feje, most irányt szab a törvényhatóságoknak és a közigazgatási hatóságoknak, hogy a csendőri karhatalmat miként vegyék szükség esetén igénybe. A miniszter meghagyja, hogy indokolt esetben a hatóságok mindig egyenesen a csendőrséghez forduljanak, nehogy a karhatalom kirendelése késedelmet szenvedjen. A törvényhatóságokhoz intézett miniszteri leirat, melyet vármegyénk is megkapott, így hangzik: „Ha a közigazgatási hatóságok saját területükön nagyobb csendőrségi erőnek összpontosítását vélnék szükségesnek, akkor általuk ez irányban az illető szakasz-, esetleg számparancsnokságok megkeresendők”, — mely parancsnokság azután a továbbiak iránt intézkedik s esetleg kiegészítés végett saját felsőbbfokúhoz, végső fokon pedig a csendőrküldési parancsnokságok a most hivatkozott 16. szakasz értelmében hozzám fordulnak. Felhívom tehát a címet, hogy a csendőrségi karhatalomnak igénylésével jövőben annál is inkább e szerint járjon el, mert a közvetlenül hozzám intézett ily felterjesztéseknek az illető csendőrküldési parancsnokságokhoz való leadása által természetesen beálló késedelmezés folytán csakis a karhatalom gyors kiállítása szenved.

— **Kivándorlók hadmentességi díja.** A katonai sorozásokon átesett s kivándorolni szándékozó egyének külföldi utlevelet csak akkor nyerhetnek a m. kir. pénzügyminiszter 37.836 sz. rendelete szerint ha az egész még hátralevő hadmentességi díjaikat is lefizetik. Ez a helyes rendelkezés sok fiatal embert fog a meggondolatlan kivándorlástól visszatartani.

— **Uj bórdiszmúáru-gyár Győrött.** A bórdiszmú áru-gyár, melyet eredetileg Győr-Ujvárosba terveztek, a nyár folyamán felépült az Andrássy- és Schwarzenberg-utcák sarkán levő magtár területén.

— **Választójogot a nőknek.** A feministák egyesületének politikai bizottsága a nők választójoga érdekében aláírási íveket bocsátott ki, melyekkel annak idején, ha a választójogra vonatkozó törvényjavaslat a képviselőház előtt lesz, támogatni kívánja azt a követelését, hogy a választójog kiterjesztése alkalmából a nőket is bocsássa a törvényhozás az alkotmány sánczai közé. A felhívás többek közt ezeket mondja: „A magyar parlament rövidesen hozzáfog legnagyobb feladatának, az általános választójog törvénybe iktatásának megoldásához. E hazánkra nézve rendkívüli horderejű törvényalkotás küszöbén nyomatékosan kell hangsúlyoznunk, hogy amikor törvényhozásunk modern alapon reformálja hazánk alkotmányát amikor igazi népképviselői megteremtésére készül, nem mellőzheti a magyar asszonyt, aki polgári kötelességét ép úgy teljesíti, mint a férfi. Ezért aláírásunkkal is támogatni kívánjuk azokat a parlament előtt fekvő kérvényeket és indítványokat, amelyek a magyar asszonyt aktív és passzív politikai jogait követelik. Általános választójog csak az, amely a nőre is kiterjed: választójogot hazánk asszonyainak!”

— **A hazai iskolaszerepar pártolása.** A Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület iparvédelmi szakosztálya a hazai iskolaszerepar társadalmi pártolása érdekében buzdító szöveget intéz a tanuló-ifjúsághoz, és ezeknek az iskolaszerepar ismertető jeleit is közli. A szöveg az összes iskolák folyosóin és esetleg a tantermekben lesz kifüggesztendő. Fölterjesztést intéz a Szövetség a közoktatásügyi miniszteriumhoz, hogy csak a tanszermuzeum által elfogadott irkák használatát engedélyezze. Felkéri továbbá a tanintézetek tanári és tanítói karát, hogy válasznak minden iskolából egy-egy önként ajánlkozó tanárt, vagy tanítót, aki a honi iskolaszerepar használatára felügyelne és az azok terjedését gátló körülményeket az egyesülettel állandóan közölné. A tanítószerepar készítésével foglalkozó iparosoknak a külföldi verseny ellen való védel-

mezésére az egyesület a tanszermuzeummal párhuzamos mozgalmat indított, hogy a társadalom erkölcsi erejével a közoktatásügyi miniszter ez irányban nemrég kiadott rendeletének végrehajtásában segédkezzen. Végül kiad a Szövetség egy jegyzéket, amely a tanárokat és tanítókat felvilágosítja arról, hogy minő szerep készülnek a hazában és ki készíti ezeket.

— **Benkő sorsjegye bankó!** Azon nyeregy kimutatás a melylyel a Benkő Bank Budapest, Andrássy-ut 60. rendelkezik, ma ismét egy főnyereményt gyarapodott. A Benkő Bank nyolcz szerencsés vevői nyerték a második osztály legnagyobb főnyereményét 70.000 koronát a 108915 számra.

— **Szenzációs politikai értesülések,** a magyar újságírás legjava czikkeiben földolgozva teszik a legjobb, legváltozatosabb leggazdagabb magyar napilappá az „Egyetértés“-t, mely negyvenkettedik évfolyamában megújult, élesen modern formában dolgozza föl a napi eseményeket. Az „Egyetértés“ a negyvennyolczas eszmék szolgálatában töltött hosszú, dicsőséges mult után ma is a független, önálló Magyarországról küzd s Kossuth Lajos eszméinek hirdetője. Ennek az ideálnak a szolgálatában a magyar hírlapírói gárda javát állítja csatasorba. Vezérezikkeit: Mezei Ernő, dr. Kmetty Károly (egyetemi tanár), Hentaller Lajos, dr. Benedek János, Burgán Aladár, dr. Pap Zoltán (országgyűlési képviselő), Herczegh Mihály (egyetemi tanár), Purjesz Lajos, dr. Bernát Ottó s a 48-as eszmék más kipróbált harcosai írják

— **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vizre van itatási szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószereül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csírája is bejut, fontos, hogy itatni olyan vizet használjassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csírákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett bakteriumokat a gyomornak megölni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rontsa. Be van igazolva, hogy ilyen czélokra a mohai ÁGNES-víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodsor, minthogy szénsavat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja és végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál másrészt bőseges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik. A mohai Ágnes-víz fogyasztását különben is ősszel és tavasszal kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai Ágnes-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvja. Gyermekneknl ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei a melyeket a mohai Ágnes-víz mézszertalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai Ágnes-forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyban fokozza. Háztartások számára nagy üvegekben a mohai Ágnes-forrás különösen olcsón kapható.

Sport.

— **Football match.** Vasárnap, folyó hó 30-án tartja a K. F. C. ez évi második labdarúgó mérkőzését, a Wiener Sport Clubbal. Mint halljuk a vendég csapat Wien egyik legjobb csapata, mely úgy az osztrák, mint a magyar csapatok legjobbjával, bátran felveheti a küzdelmet. A vendég csapat már szombaton este érkezik városunkba, hogy az

utazás fáradságait teljesen kipihenve meheszen a küzdelembe. Játékosai egyenként is kiválóak, a csapat főereje azonban az összjátékban van. Legjobb játékosai a csapatnak Merz, Schmieger, Maly és Mafé, kik közül az első kettő a „wieni válogatott“ csapat játékosai is. A komáromi Football Club is erősen készül a mérkőzésre, hogy az ellenféllel szemben sikeresen állhassa meg a helyét. A két csapat összeállítása a következő: Wiener Sp. Cl. szín: fekete-fehér. Müller, — Schebesta, Fekete, — Mafé, Kraft, Tauschinsky, — Linich, Merz, Schmieger, Maly, Parvy. — Komáromi Football Cl. szín: fehér-lila. Cidlina, — Schwarz, Ambrovičs, — Szabó, Chrappán, Banai, — Leithner, Roth, Csefkó, Payer, Grimm. A mérkőzés délután 5 órakor kezdődik, Lengyel Béla a K. F. C. derék tagja vezetése mellett. Helyárák a rendesek.

Közgazdaság.

— **Adriai biztosító társulat.** E biztosító társulat április 25-én tartotta közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági jelentés és a 68. üzlet évre 1906 vonatkozó zárszámadásokból a következő fontosabb adatokat közöljük. Az életbiztosítási-osztálynál 10.469 darab ajánlat nyújtott be 65.450.756 korona tőkével; a kiállított kötvények tőkeösszege 56.909.218 koronára, rugott. A biztosítási állomány 1906. év végén tőkében kerek 358 millió korona évjáradékban 1.041.405. korona volt. A biztosítási tőke átlag 39.565.444 koronáról emelkedett. Díjakban 16.636.454 korona folyt be míg a halál és elérési esetekben valamint járadékok fejében kifizetett összegek 7.076.155 koronát tesznek. A biztosítási állomány egy jelentékeny részénél a díjtartalék az eddigi 4^o/o helyett 3 1/2^o/o-os kamatlábbal számítva vétetett fel az 1906. évi mérlegbe. A 3 1/2^o/o-kal való átszámítás és a társaság által újonnan életbeléptetett általános feltételeknek az összes folyamatban levő biztosításokra való kiterjesztése folytán igényelt többlet az e czélra összegyűjtött 2.000.000 koronányi külön díjtartalékból fedeztetett. A folyó évi mérlegből átutalt 200.000 koronával egy újabb külön díjtartalék gyűjtése veszi kezdetét. Az életbiztosítási díjtartalékok is díjtávtelek a számadási év végén 90.080.495 koronára rugnak és a viszontbiztosítások levonása után saját számlára fennmaradó 90.335.152 korona figyelembevételével az előző évvel szemben mutatkozó emelkedés 8.814.886 korona. Tűzbiztosításokért 22.979.627 korona, szállítmányi biztosításokért 1.798.305 korona és betöréses lopás elleni biztosításokért 373.944 korona folyt be díjakban. Ezen három ágazatban a viszontbiztosítások összesen 11.078.670 kor.-t. igényeltek, a kifizetések pedig 17.404.660 kor.-t. és a viszontbiztosítások levonásával 8.747.357 kor. Ezen ágazatok összes díjtartalékai 15.476.913 korona és a viszontbiztosítások levonásával 8.773.682 koronát tesznek. A közgyűlés jóváhagyta az igazgatóság javaslatát, amelynek értelmében az évi fölöslegből 400.000 korona egy rendkívüli kártartalék létesítésére, további 121.972 korona a B. mérleg szerint kimutatott rendelkezésre álló tartaléknak 1.300.000 koronára leendő fölemelésére is a maradvány részvényeként 230 koronányi osztalék kifizetésére fordítassék. A társaság tartalékai a melyek a függő károkról tartalékba helyezett 3.002.759 koronányi netto összeget figyelmen kívül hagyva 1906 december 31-én a 111 millió koronát meghaladják, a következőképp oszlanak meg, ugymint: Díjtartalékok (levonva a viszontbiztosítások részét) 98.808.834 korona árfolyamingadozásai tartalék 3.558.795 korona, nyereménytartalékok 8.300.000 korona. A társulati tisztviselők nyugdíjpénztára és takaré- és ellátási pénztárának vagyona 2.049.676 koronára rug.

Törvénytörések.

— Bűnügyi tárgyalások. —

Komárom 1907. június 25.

§ **Nyomorék betörő.** Vézna természetű tört lábú nyomorék alak Fischer Frigyes süttői kőfaragó segéd, ki betörés büntetéseért vádolva állt ma a törvénytörések előtt. A tavasz megjött, mindenkinek hozott valami örömet, csak Fischer Frigyesnek nem. Az összes munkások dolgoztak már csak Fischer nem tudott munkát kapni. Éhségtől üzelve, mint a sebzett vad künnt bujdosott a szőlőkben, hogy nyomorult életét az ott található holmikkal tengesse. Ámde ez is elfogyott. Június 1-től fogva már nem birt mit sem találni. 4-én az éhségtől elkábultva — mint egy állat — elhomályosult szemekkel, be nem számítható önkívületi állapotban támolygott a szőlőkben. Egyszerre csak hus szag ütötte meg az orrát. Több sem kellett az éhségtől félőrült embernek, ment a szag után. Odaért de bezárt ajtót talált. Egy pillanat csak s a hus mint egy megbőszült fenevad úgy marcangolta. Csak mikor jóllakot, ébredt annak tudatára hogy mit cselekedett. A bíróság a nyomorékra a sok enyhítő körülmény figyelembe vételével a legkisebb büntetést a 6 havi börtönt mérte. Miután azonban ezen büntetést is túlmagasnak tartotta, az ügyész indítványára kegyelem végett felterjeszti az igazságügyminiszterhez.

§ **Zsarolásért vádolt feleség és fia.** Kustján János ácsi földmives mindennél jobban szerette a jóféle itókat. Kevés volt erre az ő keresete, hát többibben elköltötte az itókára 2 felöltött fia keresetét is. Kisasszony napja volt, másnap lett volna az ácsi bucsu, de Kustján János már előre kaptos volt, hogy pénze pedig egyhamar elne fogyjon, az ő arató rész-díja mellé, felvette fiai díját is s így pénzel ellátva elment a korcsmába. Este 10 óra felé, alaposan betörülközve érkezett haza. Imre fia ki időközben már megtudta, hogy apja az ő arató részét is felvette, ép otthon volt. Imre apját meglátva, kérte vissza az őt megillető részt. Az öreg azonban nem adta, sőt gorombáskodott. A fiut erre elfogta az indulat. Azonban, hogy ezután mi történt arra nincs tanu, azt csak sejtethetjük. Az öreg másnap véresen beállított az orvoshoz „visum repertumot“ iratott, s feljelentette fiát meg feleségét, hogy pénzt zsebéből erőszakal kivették s őt alaposan elverték. A törvénytörések miután ezekre tanu nem volt s az ügyész is elejtette a vádat, megszüntette a további eljárást s az öreget elutasította.

§ **Hatóság elleni erőszak.** Június hó 2-án, ily címen megirt törvénytörési hírnök, ma nyert befejezést. A folytatolagos tárgyalásra újból be lettek hiva az összes vádlottak. Mayer Jakabot azonban ismét nem találta az idéző. Az ügyész indítványa folytán, miután a törvénytörések nem tarthatja az ügyet ad infinitum, kimondották a vádlottak cselekményeire az ítéletet. Paulik József, Miklósi Ferencz, Biró Mihály, László János, Szabó Márton, volt tatabányai munkásokat bűnösnek mondták ki, a hatóság elleni erőszak vétésében s ezért őket egyenkint 2 havi fogházra s 10 K. pénzbírságra ítélték, Szabó Márton pedig mint visszaeső bűnöst 2 és 1/2 havi fogházra s 20 K. pénzbírságra ítélték. Az ítélet tulszigora ellen az összes elítéltek fellebbeztek, Szabó Márton ezenkívül a bűnösség kimondásáért is fellebbezéssel élt.

Szerkesztől üzenet.

T. A város nehéz viszonyaiából való kibontakozásra vonatkozó igen érdekesnek ígérkező cikksorozat megkezdését köszönettel vettük és felette örvendünk, hogy a volt szabadelvű párt soraiban is elveink már erősen tért hódítanak, illetve hogy egy oly kipróbált régi szabadelvű mint ön ily cik-

sorozat megkezdésére már elérkezettnek találta az időt. Csak tovább! Előre a megkezdett uton.

Felelős szerkesztő: **A lapkiadótulajdonos.**
Nyomatta a kiadótulajdonos: **Pannonia** könyvnyomda

NYILTTÉR.

A „Komárom és Vidéke“ június 9-iki számában Kaufmann Mór ur által nyilvánosságra hozott nyilatkozat ki-egészítésére szükségesnek tartom az alábbiakban Kaufmann Mór urnak hozzá-ám intézett levelét nyilvánosságra hozni.

Drélich János

Tek.

Drélich János gázmester urnak

Helyben.

Egy kávéházi beszélgetésem félre-értése folytán önnel azt közölte valaki, hogy én azt állítottam, hogy „fegyelmi ügye azért lett eltusolva, mert 240 kor. bírságot fizetett.“ Minthogy azonban én önről sem ezt, sem semmi olyan dolgot nem állítottam, mely az ön becsületét a legtávolabbról is érint-hetné, sajnálatomot fejezem ki a felett, hogy ön félreértett nyilatkozatom foly-án magát sértve érezte.

Komárom, 1907. Június 21.

Tisztelettel
Kaufmann Mór

HIRDETÉSEK.

Természetes ezüst üstben mindenkor frissen befőzött kiválóan finom málna- szörpöt szállít Gessler Siegfried ALTYATER likörgyár csász. és kir. udvari szállító és Ócsász. és kir. Fensége József főherczeg kamarai szállítója Budapest—Kőbánya.	3 uj szó... Altyater Gessler Budapest
--	--

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Joghallgató iroda foglalko-
zást keres. Gim-
názistákat sikeresen tanít. Czim a kiadóban.

GIZELLA-TELEP FÜRDŐ
KLIMATIKUS GYÓGYHELY
VIZGYÓGYINTÉZET
(PEST M.)

SZÉNSAVAS, VILLANYOS, SÓS,
MÓR, FENYŐ ÉS NAPFÜRDŐK

GYERMEK IDEJÉTEKNEK, GYOMORBAJ-
BAN SZENVEDŐKNEK ÉS PIHENNI
VÁGYÓKNAK AJÁNLVA

HAJÓMAROSBÓL, KÜLÖN CSÁVAR-
GÓZÁS KÖZLEKEDÉS 0 0
PROSPEKTUSSAL
SZOLGÁLUNK 0

Nyomdász tanonecz

felvétetik

„Pannonia“ könyvnyomdában.

Használt tankönyveket jó
árban megvesz a „Pannonia“
könyvkereskedés.

Nyári menetrend.

A vonat május hó 1-től

indul Budapestről	érkezik Komáromba	indul Komáromból	érkezik Győrbe
Sz. v.* 455	643	650	745
Gy. v. 730	931	936	1010
Sz. v. 735	1034	1043	1130
Gy. v. 930	1122	1127	1158
Sz. v. 1230	259	306	349
Gy. v. 150	347	352	426
Gy. v. 210	402	409	440
Gy. v.** 510	716	722	800
Sz. v. 710	1007	1014	1100
Sz. v. 940	1237	1244	136
Sz. v. 1030	133	145	236

A vonat

indul Győrből	érkezik Komáromba	indul Komáromból	érkezik Budapestre
Sz. v. 224	317	327	640
Sz. v. 300	355	402	725
Sz. v. 500	548	555	920
Gy. v.** 740	809	814	1000
Sz. v. 924	1006	1013	1245
Gy. v. 1110	1145	1152	145
Gy. v. 1129	1206	1211	210
Sz. v. 220	310	316	635
Gy. v. 433	508	515	710
Sz. v. 500	552	559	930
Gy. v. 716	752	757	955

* Bicskéről indul ki.
** I—III. osztályu kocsikkal.

Makulatur papir
kilónkint

7 kr.-ért kapható a „Pannonia“ könyv-
és papir- kereskedésben, Baross-u. 6

Pusztá monostori szőlő

dunára dülő, nagyon szép és kényelmes
lakóházzal eladó. Bővebbet Szőnyi Dávidné
P. Lándor Komárommegye.

3973 sz.
t. k. 1907.**Hirdetmény.**

Ekecs községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII., és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítettén és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1907. évi december hó 27-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1907. évi december hó 27** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1907. évi december hó 27** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A komáromi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1907 június hó 15.

Strászka György
kir. tszéki bíró.

**Steckenpferd
Liliontejszappan**

Bergmann & Co. gyárából Dresden és
Teschen a/E.

a naponként befolyó elismerő levelek szerint a leghatásosabb orvossági szappan, szeplők ellen, valamint egy üde arc és rózsás szín elérésére.

Kapható **80** fillértért minden patikában; drogeriában, parfümszappan és borbély-üzletekben.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a t. építő közönséget miszerint elvállalok új épületeknek teljes elkészítését, javításokat, valamint tervek, és költségvetések, készítését, a legjutányosab áráért, *felelőség mellett.*

Az építő közönség b. pártolását kérve maradtam

tisztelettel

Kürthy Lajos

Képesített kőműves mester
és építési vállalkozó.
Komárom Viz-utca 16.

**Déli Jég és Viszontbiztosító
Társaság**

magyarországi osztálya

Budapest, Váci-u. 20. az „Adriai“ b. t. házában

Teljesen befizetett alaptőke **3.000.000 K.**

Tartalékok **6.918.370 K.**

Ezen, a cs. és kir. szab. „Adriai biztosító-Társulat“ védnöksége alatt megalakult társaság biztosít különféle terményeket jégkár ellen a legkedvezőbb feltételek és a legjányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és felvilágosításokat készségesen adnak az „Adriai biztosító-társulat“ összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

**Asztalos és Redőny üzlet
megnyitás.**

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy magyar-utca 10 szám alatt egy ujonnan berendezett

épület, portál és butor asztalos műhelyt nyitottunk.

Műhelyünkben a legjobb minőségű **Esslinger féle gördülőfaredőny, önműködő vászonroletták, Jaluziak és napellenzőponyvák** készülnek.

Elvállalunk ezenkívül bármily a szakmába vágó munkát és javítást. Kiszolgálásunk, pontos, szolid és gyors.

Áraink mérsékeltek és olcsók.

Összes munkáinkat jótállás mellett készítjük.

Meltsók testvérek

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy Komáromban Ösz-u. 3 szám alatt

mázoló, aranyozó és czimfestő műhelyt nyitottam.

A szakmában a hosszú évek során át szerzett tapasztalataim abba a kedvező helyzetbe juttattak, hogy bármely legkényesebb igényeket is kielégítő munkát elvállalhatok, illetőleg hogy a legfokozottabb igényeket is teljesen kielégíthessem.

Elvállalok e szakmába vágó mindenféle munkákat, ugymint: épületek mázolását, aranyozást és czimfestést a legegyszerűbb és legdiszesebb, butorok festését, fényező munkákat stb.

Áraim jutányosak, s munkámért szavatosságot vállalok.

Mintákkal s költségvetéssel bármikor ingyen, s szívesen szolgálok.

Kegyes pártfogást kér

Prodovszky Béla

mázoló, aranyozó és czimfestő.

**LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASÚTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

ÉRTESETÉS.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy bármiféle

CSEREPES MUNKÁT

ugymint ujmunka, javítás és tetőzetek évi jókarban tartását a legjutányosabb ár és jótalálás mellett vállalom el.

kegyes pártfogást kér

DROSZT JOZSEF

cserepesmester, Mester-utca 6.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja

1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürd

Kristály-ásványvizet!



legyen mindennapi italod!

Természetes hidrokarbonátos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítetik. Az emésztés elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a

Szt.-Lukácsfürdő Kútvállalattól Budán.

Varró gépek

Singer

Kaysner

Gritzner

Centrál bobbín

Adria karikahajos

varró gépek

részletfizetésre kaphatók

SPITZER ADOLF és Társánál

Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

Asztalos

szakmába vágó portál épület, és bútorkészítésére ajánlkozik. Javításokat elfogad.

KRAUSZ EMIL

asztalos mester. Komárom, Stark ház.

Olcso árak! Pontos és szolid kiszolgálással

2 képezdét végzett

egyen gyakornoki állást keres.

Esetleg elvállal polgáristákat a pótvizsgára előkészíteni.

Szélhajtó és görcs csillapító**Hódfestvény cseppek**

1884. óta kipróbált **étvágygerjesztő** és **emésztést** előmozdító háziszser.

Egy üveg ára 1 korona

2 üvegnél kevesebbet nem küldenek. Ára utánvétellel a láda beszámításával **2 korona 50 fillér.** Kapható:

Bittner Gyula
gyógyszertárában.

Glogguitz (Alsó Ausztria).

Magyar és francia cognac.

Olcso bevásárlási forrás!**ZANKA EDE**

Komárom, Kossuth- (Rozália tér.)

1 kg. jó tisztaüzü nyers kávé	kor.	2.20
1 " finomabb nyers kávé	"	2.40
1 " finom ceylon kávé	"	3.—
1 " Cuba kávé	"	3.80
1 " Arany Jáva kávé	"	3.80
1 " Mocca kávé	"	3.80
1 " pörkölt kávé	"	3.20
1 " süveg cukor) napi árak		
1 " koczka cukor) mellett		
1 " finom Suchong tea	kor	6.—
10 dgr. " " " " " " "		—80
1 kg. Császár keverék	"	14.—
10 dgr. " " " " " " "		1.60
1 palack literes finom Cuba rum	"	2.—
1 " Jamaikai rum	"	3.—

Suchardt csokoládé és csukorkák.

Változó fehér és vörös borok.

Mindenemü Mautner-féle gazdasági, kerti és virágmagvak.

Ezenkívül mindenféle fűszer áruk legjobb minőségben és jutányos áron kapható.

Vértés és Brázay-féle sóborszesz.

Kérje ingyen

bérmelve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet 3060-nél több rajzzal, mindennemü nikkell-ézüst- és aranyóruk, valamint mindennemü szolid arany és ezüst áruk, hangszerek, acél- és bőrárúk stb.-ről eredeti gyári árban.



Nikkel remontoir óra K 3.—
System Roskopf patent óra K 4.—
Svájci eredeti system Roskopf pt. K 5.—
Bejegyzett „Sas Roskopf“ nik. r. K 7.—
Ezüst remontoir óra Glória műv. K 8.40
Ezüst remontoir óra dupla fedél. K 12.50
Ébresztőóra K 2.90. Konyhaóra K 3.—
Schwarzvaldióra K 2.80. Kakuk K 8.50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. —
Nincsen kockázat! Becserelés megengedve vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS

cs. és kir. udvari szállító első óragyára
Brux 12 szám. (Csehország.)

Alulírott felhívom a nagy-rabecsült építető közönség b. figyelmét

építési irodámra.

Komárom-Ujváros || Telephon szám Igmándi-ut. || 111.

Tejjes tisztelettel

Hajagos Andor

építész és okl. építőmester.

TAKÁCS-féle gyomorsó

egyedül biztos hatású szer makacs gyomorbajoknál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFI-TINKTURA

használata által éri el, ára 90 fillér. — Kik sömörhajban szenvednek, azok használják a

folyékony eczetszappant

amely kitünő gyógyszernek bizonyult számos esetben K. 1.20

Takács István „Mátyás Király“ győgytár
CINKOTA. (Budepest mellett.)

Tanoncz felvétetik Krausz Emil asztalos műhelyében. Komárom, Jókai-utca, Stark ház.

Köhögés!

Ki erre nem ügyel önön maga ellen vét.

Kaiser-féle

Mell-Karamellák

a 3 fenyővel

Orvosilag kipróbálva és

köhögés, rekedtség, katar-

rus, elnyálkálkodás és

légsőcátarus ellen.

4512 közjegyzőileg

hitelesített bizonyítvány

tanúsítja a biztos hatást.

Csomagja: 20 és 40 fillér.

Kapható

Schmidthauer Lajos

gyógyszertárában,

K o m á r o m.

GODDAM!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszemzer.

COOK & JOHNSONS

amerikai szabadalmazott

TYUKSZEM-GYÜRÜI

1 darab 20 fill., 6 darab 1 K., postán 20 fill. portó.

Kapható a birodalom minden gyógyszertárában valamint orvosszer-drogériákban stb.

STEINER HERMANN

Komárom,

Nádor-utca Pick-féle ház

„Otthon“ kávéházzal szemben.

SAJÁT

kézműnyű férfi, női és gyermek cipők

szeg

RAKTÁRA

Javítások elfogadottak.